DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUESTIO MEDICO-CHIRURGICA.

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS, manè discutienda in Scholis Medicorum die Martis vigesimâ-tertiâ Januarii M. DCC. XLII.

M. JOSEPHO DE JUSSIEU, Doctore Medico, Præside.

An vulnerum curatio quò simplicior, eò melior?

I.

ITO, tutò & jucundè maximè decantata Chirurgorum sententia. Crepat illam in operationibus suis Ars ambidextra: crepet & illam in sagaci morborum omnium externorum curatione. His tribus unicè gaudeat tota, quibus si rite consulit rite procedit. Consulunt quidem peritissimi Magistri. Exulavêre tot diversi generis Spicula, Lanceoli, Forcipes, Laquei: exulavêre tot & Unguenta, Digestiva, Balsama, Caustica. Armamentarium ipsi suum mundavêre, officinaque multò minùs fœda fœtaque territis infirmorum oculis proponitur. Simpliciter agit & agit optimè natura. Naturam ministra sequatur Ars: ab illâ numquam vel unico obtutu deviet; & exinde si simpliciter curet, citò, tutò & jucundè curabit.

I I.

ENIM-verò cui bono tanta in curando vulnere topicorum farrago? Vulnus est recens continui solutio: continui redintegrationem natura citiùs-ociùs expetit & promovet. Si promoveat, absint tot incarnantia, tot cicatrisantia medicamenta, verba sanè futilia, quasi ab ipsis reapte natura particulas renovandis accomodando fibris mutuaretur! & in hoc sensu *Sancassinianum* illud intellige: *pharmacum nihil prodest in vulnerum curatione nisi ad decus politicum.* Dives opis natura suæ; quod sola gluten elaboravit, sola fibris rejungendis atque resarciendis idoneum suppeditare valet. Opibus ergo suis ut possit opportunè placidèque potiri omnis allaboret ars. Imò & ipsâ monstrante viam discet Chirurgus quod leviori juvare debeat armaturâ; patet enim illam ad rectos sanitatis tramites eodem fere tenore semper remeare. Ad curam igitur vulnerum propero quò simpliciorem eò sanè meliorem: quod per theoriæ momenta, & per processum praxeos maximè comprobatum pro viribus conabor specialiùs demonstrare, 1°. quidem in vulnere simplici.

I I I.

SIMPLICIOR vulnerum cura ea est, quæ juvante simpliciùs Chirurgiâ citiùs peragitur: quod ut fiat, per Phlebotomiam imprimis satagendum. Hæc

enim si juxta vulneris indolem plus minusve celebretur, nisi præcesserit hæmorrhagiæ amplitudo & suppleverit, nimia vasculorum turgescentia, inflammatio, strangulatio, sexcenta mala avertuntur, apparatusque vulneri mox apponendus longè simplicior evadit & salubrior. Ille autem, quoad simplicem continui solutionem, si tonicam fibrillarum vim juxta vulneris labia corroboret, nimius fluidorum fluxus & subsequens majoris circum circa tumefactionis periculum certò reprimitur: *majoris*, inquam; nam benignam imo & utilem juxta vulnus sororiari oportet, quia scilicet incisæ fibræ corrugantur elatere, spartiumque profundius occupant. Corrugatio quæ canaliculorum undas & serpentinos influxus multiplicat, difficiliorem, si idem ac in partium continuitate toni permaneret vigor, humoribus appulsum strueret: verum tonica vasculorum vis hebes cùm sit, faciliùs illi penetrantur, ingurgitantur. Solum ergo topicum adhibendum, quod debiliorem acuere valeat corrugationem, appulsumque fluidorum simul temperare. Deinde vulnus ipsum fomento paululum vellicante detergendum; proindeque id solum roboris apertis canaliculorum osculis impertitur, quo gluten, ut per insensilem stillationem solidescat, indiget. Initio tamen, experientiâ teste, fomenta nimiùm acuta ab intimo vulnere exulent; ne arteriolarum oscula fortiùs constricta humores malè retardent, illi autem acorem induant, vividiùs quatiantur, in pus abeant. Periculum minus, si vicinia vulneris acutiore illo fomenti genere stimuletur: nam corrugata vasculorum longitudo, deindeque magis constrictà tardiorem tutioremque glutini viam dat, ut ostiola in vulnere paulò laxiùs dehiscentia lentiùs induantur & firmiùs: sensim enim & sine sensu natura repit & perficit. Jam paucissimis Chirurgum indigere patet, quæ talem operam bene subministrent, & incassum tot unguenta stratificant, qui naturæ volunt imperare. Ad juvandam suppurationem nova ne praxis? Minimè: mox expositam, si velis, inverte; rectiùs procedes & simpliciùs. Vulnus intimum vividoribus primo in apparatu aculeis vellicetur, confiniaque sine paulò laxiora. Fluidum faciliùs intromittetur, difficiliùs stillabit, acrius fier, sequetur inflammatio, nec mora pus & quidem laudabile, quod per plumaceolum fove strato unguenti, ut aïunt, digestivi levissimo indutum: & illa sit unguenti indoles, quæ paululum vivificet & lubrefaciat. Sufficit unicum, imò nullum non levioris notæ magistri admovere conclamant. Quidquid sit, dummodo rectos naturæ tramites paraveris, sibimet auxiliabitur, nec aberrabit, nisi vitium adsit fluidis intimum. Proh! quàm inopportunè strata unguentorum malè pinguia multiplicas! siccine per hostilem apparatum firmiores carnium surculos placidè sororiari contendis? nonne vides per venena illa Peptica fluidis nutrientibus liberiorem invitâ naturâ viàm aperiri: lentorem illis placidum, qui genuinæ cohæsionis fomes unicus, permitte. Sin minùs aut emerget infirma & informa fungorum familia, laxior & periturus agger: vel pus ichorosum & aquosum affluet, lotura carnium caustica. Certiùs natura parturit. Fœtum dat solà legitimum: non topicis malè pressa, neque turundis præcipuè collisa. Infaustus harum usus quid sibi vult? Hostis naturæ infensissimus, vulneris tortor, Chirurgi malè cauti dedecus! Illas tanquam pugiones cave tu cautior! non enim làbia vulneris atteres, contundes, invertes, callo indurabis: non pus in vulnere nidulans eliminari prohibebis. Si vero vulneris osculatio retardari, quod raròfit, indiget: làxum plumaceolum arte longè minori paratum, vel si mavis duplicatum setaceum insinua; vulneris labia amicè dehiscent, pus liberiùs effluet, & à plumaceolis molliter superjectis imbibetur. Non majorem Chirurgo facescet operam cicatrix. Quò lentius procedit vulnerum gluten, eò coalitioni propius, juxta innatam fluidorum humani corporis indolem. Nec illud à lentore putrefieri timendum; partibus gaudet homogeneis nec dimicare invicem paratis: itaque lentiùs stillando siccius coëat, unde pelliculam superstèrne firmio-

rem, quâ novum ædificantis lymphæ ſtillicidium ultrò cohibeatur, ſeu per collaterale canaliculorum commercium circulationis oceanum repetere cogatur. Sigillum & illud impervium vulneri natura non ars imponit. Cùm autem per totum ferè curationis ſtadium vulneris margines corroboraveris, vaſaque cicatricem fabricantia gluten ex indole ſuâ lentiùs advehant, naturam ferè nullo, nullo, inquam, topico indigere liquet; vias jam habet paratas, rite ambulabit. Felix confirmat experientia ſimplicitatem amicam veritatis. Mox idem de vulnerum accidentibus, ni fallor, judicandum.

IV.

AB hæmorrhagiâ principium. Hæc autem ſi copioſiùs & de trunco principe prorumpat, mox ſanguinis alvei, quaſi per ſyphonem, exhaurientur: cum vivifico latice profluet vitæ vis, animal occidet. Manum Chirurgia citiùs-ociùs admoveat, ideoque modum eò tutiorem quò ſimpliciorem advocet. Actuale cauterium nobis diſplicet; quorſum enim ſe tortorem prodat Chirurgus, ſi tutiùs, ſi jucundiùs mederi valeat? Non deinde talem obtinebis medelam, ſi potentiale cauterium adhibeas: v. g. linteola liquoribus vividè ſtypticis imbuta, fruſtulum vitriolicum xylo indutum, vel aluminoſum cuniculum lateri ejaculantis arteriæ infixum. Nam quid inde? 1°. cauteriorum multiplicatio: 2°. dolor acutus & diuturnior: 3°. dum liqueſcit vitriolum, vicinaſque arteriæ partes quaſi ſerpendo rodit & depaſcitur, ſanguis ambiens coagulatur, corrugata vaſa circum circa putrefiunt: putrefactio profundior ambitum arteriæ hinc inde diruit, & ſi eſchara decidat arteriæ, decidit & adjacens carnium eſchara: mœnibus ſuis vas ſanguinis impulſum firmiùs ſuſtinentibus ſpoliatur, & ſæpe ſæpius diffringentis hæmorrhagiæ profluvium recrudeſcit. Modum ergo tutiorem aggrediamur & longè ſimpliciorem. Hîc autem ligaturam arteriæ compello à longo tempore multò feliciùs inſtitutam: quæ bene ſi fiat, obex ſtruitur impervius adverſus primos irruentis ſanguinis impulſus. Unde ſanguineum flumen ſenſim per laterales rivulos deflecti aſſueſcit, placidiorque ſuccreſcit carnium agger, quo ſubitò poſt eſcharæ caſum baſis arteriæ velut obruitur, reſiſtentiaque repercutiens intenditur. Modos tamen alios omnino non abigi volumus. Utinam vulnerum accidentia intra hæmorrhagiam conſiſterent! fortior enim contuſio organicam carnium ſtructuram atterit & quaſi diſcerpit: ſimul contrita jacet vitæ vis: ingurgitantur humores, imbibuntur, ſtagnant, vitium capiunt deſides, conquati non poſſunt, nec in pus converti, acorem induunt, corrodunt, vicina criſpant, gangrænoſo afflantur ſpiritu. Porrò pro tantâ fibrarum ſtrage ſimpliciter & optimè reſarciendâ, imprimis requiritur, ut contuſæ partes humore illo lutoſo & obruente ſubleventur: unde altior contuſio ſcarificationum oſtiolis, levior medicamentis acutè reſolventibus laceſſenda. Rurſus cum expertiſſimis magiſtris cave, ne leviorem contuſionem topicis nimiùm acutis & penetrantibus exſicces & arefacias, & vice verſâ. Tandem vis illa medicamentorum ſit in ratione contuſionis, & ſemper ea illorum indoles, quâ ſanguinis ſtagnans ichor diſſolvatur, particularum corroſio præpediatur, involvatur, carnes condiantur, roborentur, aculeiſque benignioribus ſtimulentur. Sic ſuppurationis opus, proindeque partium contuſarum collapſus ſenſim inſtruitur: & emerget omninò ſuppuratio, ſi contuſæ fibræ medium artis beneficio inter nimiam laxitatem & ariditatem obtineant. Laxior contuſarum compages affluens liquidum inertis inſtar ſpongiæ exſugeret, neque reſiſtentiam prætenderet, mediante quâ per arietantem in ſuppuratione conficiendâ ſyſtoles vim detrudi debet: ſiccior verò & quaſi retorrida contuſarum compages adhuc dum ſemitritam fibrillarum ſubjacentium contiguitatem fortiùs diſtraheret, dolor acutè ſtringeret, vaſculorum elater non temperatè, non mediocriter reagens pus non conficeret, gangræna immineret. Verbo dicam: habitâ graduum

ratione, topica sint molliter, ut ita dicam, corroborantia. Indicationibus obtemperas, teque à diverso symptomatum concursu feliciter & uno tenore expedis: nec antiquorum more crudeliter aduris, mysteriisque inhians non per mille topica specificè condita curam affectas Dedalæam. Cùm autem agatur in thesi de recenti vulnere, quæ chronico competunt omittenda, nec ulteriùs excurram.

V.

OLIM in vulneribus capitis τὸ θεῖον Hippocraticum quodammodo venerabantur: illam humanæ mentis arcem non nisi grandiori Chirurgiæ apparatu & meticulosè tueri tentabant. Facem prætulit experimentum & ratio. Nisi enim fortiorem Pericranii contusionem symptomata testentur, quidni simplex sit vulnus, simplex curatio? Idem sanè sentiendum de vulneribus Thoracem & infimum ventrem penetrantibus; nam quid sibi volunt ii, qui stylo tanquam prgione malum sæpius absens frustra interrogant, novum addunt? Suum natura diverticulum per signa Chirurgo patefacit, quæ nisi proferantur, sileat & Chirurgus. Nec potiori jure ossium exfoliationem expectant & promovent, si vulnus illa nudaverit: dum modo diuturnior aeris contactus & contusio simpliciorem non dimoveant curam. Non majorem curandi apparatum partium tendinosarum & nervearum vulnera expostulant; iis enim vel solum terebenthinæ oleum, vel aliud quid simile detersivi, digestivi, cicatrisantisque vicem simul gerit, &c. Naturam tantùm sustineamus titubantem, sensim robur ex seipsâ suscipiet. Si vero magno illo topicorum contextu, quo turgebant olim, quem mysticè prædicabant, obruantur vulnera, languent naturæ vires, retardantur, deviant, fungi pullulant, erysipelas efflorescit, labia callent. Antiqui naturæ nescii totum ab arte, nos à naturâ mutuamur. Non ita tamen simplicem Chirurgiam volumus, ut mala quæ à quorumdam vulnerum indole promanare debent, nimiùm cunctando ipsa non avertat; nam vulnera per sclopetum vel per ensem partibus tendinosis, vel aponevroticis inflicta nisi ampliando quasi relaxaret, certò malorum ilias ab humore nidulante intùs & corrodente, & à strangulante fibrarum constrictione suboriretur. Agat igitur Chirurgus ut simplicior cura fiat, non ut implicetur. Denique in quocumque vulnerum genere viam sternat ars naturæ simplicem, ad felicem curationis scopum natura citò, tutò, & jucundè perveniet;

Ergò vulnerum curatio quò simplicior, eò melior.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Jacobus-Franciscus Vandermonde.	*M. Franciscus-Felicitas Cochu, Scholarum Professor designatus.*	*M. Joannes-Baptista-Thomas Martinenq.*
M. Jacobus-Albertus Hazon.	*M. Ludovicus-Florentius Bellot.*	*M. Franciscus Pousse.*
M. Claudius-Carolus de Jean.	*M. Joannes de Diest.*	*M. Thomas-Bernardus Bertrand, Rei herbariæ Professor.*

Proponebat Parisiis, JOSEPHUS-MARIA-FRANCISCUS DE LA SONE, Carpentoractensis, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1742, à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.